
KEMPELEEN KUNNAN TIEPOLIITTINEN OHJELMA

2014 - 2019

Sisältö

TIEPOLIITTISEN OHJELMAN TAVOITTEET	3
TAUSTATIETOA	3
Maantiet	3
Kadut.....	3
Yksityistiet.....	4
TIENPIDON PERIAATTEET KEMPELEESSÄ.....	5
Tienpito.....	5
Kadunpito.....	5
Suunnittelu	5
Rakentaminen.....	6
Kunnossapito.....	7
Yksityistienpito	9
LIITTEET	11
LIITE 1, Katujen kunnossapidon kustannukset vuosina 2010 - 2013.....	11
LIITE 2, Kunnan kunnossapitämät yksityistiet.....	12
LIITE 3, Kunnossapidon vastuujako	13

TIEPOLIITTISEN OHJELMAN TAVOITTEET

Kempele-sopimuksessa on määritelty päivitettäväksi tiepoliittinen ohjelma. Turvallinen ja aktivoiva ympäristö on yksi sopimuksen keskeisistä tavoitteista.

Ohjelmassa määritellään myös periaatteet sille, miten kunnassa teitä ja katuja suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetään. Kempele-sopimuksessa on keskeisenä tavoitteena huolehtia siitä, että kunnan kiinteän omaisuuden arvo säilyy. Tiepoliittisessa ohjelmassa esitetään periaatteet, miten ja missä järjestyksessä katuja tulisi peruskorjata, jotta tavoitteeseen päästäisiin.

Tiepoliittisen ohjelman yhtenä tavoitteena on kehittää teiden/katujen hallinnointia, omistajapolitiikkaa, kunnossapitoa ja rakentamista eri osapuolten (kunta, liikennevirasto, tiekunnat, kunnan asukkaat) kesken siten, että turvataan kaikkien kansalaisten tie/katupalvelut koko kunnan alueella.

TAUSTATIETOA

Suomen tieverkko on ajoneuvoliikenteen käytössä olevien teiden muodostama verkko. Tieverkko koostuu **valtion** omistamista **maanteistä**, **kuntien** ylläpitämistä **kaduista** sekä **yksityisten** ylläpitämistä **yksityisteistä**.

Jaottelu maanteihin, katuihin ja yksityisteihin on hallinnollinen. Velvollisuus ylläpitää tietä ja maksaa siitä aiheutuneet kustannukset määräytyvät tämän jaon perusteella. Valtio kustantaa maantiet, kunta kadut ja tiekunnat yksityiset tiet. Erillisillä sopimuksilla valtio, kunnat ja tiekunnat voivat päättää kustannusjaosta haluamallaan tavalla.

Maantiet

Valtion omistamat maantiet muodostavat tieverkon rungon. Maantieverkon ylläpidosta vastaa liikenne- ja viestintäministeriön alainen Liikennevirasto. ELY-keskukset vastaavat Liikenneviraston ohjaamina maantieliikenteen sujuvuudesta ja turvallisuudesta alueillaan.

Maantiet luokitellaan merkityksensä mukaan valta-, kanta-, seutu- ja yhdysteihin. Lisäksi yhdystiet luokitellaan käytännössä usein edelleen varsinaisiin yhdysteihin sekä merkitykseltään vähäisempiin paikallisteihin, vaikka nykyinen maantielaki ei tätä luokittelua enää tunnekaan. Maanteiden luokittelu perustuu niiden valtakunnalliseen liikenteelliseen merkitykseen tieverkon osana seuraavasti

- Valtatiet palvelevat valtakunnallista ja maakuntien välistä pitkämatkaista liikennettä.
- Kantatiet täydentävät valtatieverkkoa ja palvelevat maakuntien liikennettä.
- Seututiet palvelevat seutukuntien liikennettä ja liittyvät näitä valta- ja kantateihin.
- Muut maantiet ovat yhdysteitä.

Kadut

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kunta vastaa asemakaava-alueilla olevien katujen kadunpidosta. Kadunpito käsittää kadun suunnitteleminen, rakentamisen ja kunnossapidon ja puhtaanapidon sekä muut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen yläpuolisten ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteen sovittamiseksi. Jalkakäytävien talvikunnossapidosta ovat Suomen lain mukaan kuitenkin vastuussa kadun varrella olevien

kiinteistöjen omistajat. Kadunpitovelvollisuus alkaa, kun asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön liikennetarve sitä edellyttää. Katuja voi olla vain asemakaava-alueilla.

Liikenteelliseltä merkitykseltään kadut jaetaan pääkatuihin, kadun varrella olevien kiinteistöjen liikennettä palveleviin tonttikatuihin sekä kokoojakatuihin, jotka yhdistävät tonttikadut pääkatuihin.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kadun pinnoitteesta kunta voi päättää omien periaatteittensa ja varojensa mukaan varsin vapaasti. Katu voi olla sorapintainen, asfaltoitu tai esim. kivetty.

Kempeleessä on katuja noin 118 km sekä kevyen liikenteen väyliä noin 69 km. Kempeleen katuverkon arvo rahassa on huomattava osa kunnan omaisuudesta.

Yksityistiet

Yksityistiet eli yksityiset tiet ovat Suomessa teitä, joita ylläpitävät yksityistielain mukaiset tiekunnat. Yksityisteitä ovat tiet, jotka eivät ole yleisiä teitä, katuja tai kaavateitä. Yksityistiet ovat nimensä mukaisesti yksityisten kiinteistönomistajien ja muiden tieosakkaiden ylläpitämiä teitä.

Hallinnollisesti yksityistiet voidaan jakaa kolmeen ryhmään:

- maanomistajan omat tiet,
- sopimustiet ja
- toimitustiet (viranomaisen toimesta perustetut tiet).

Yksityistielaki ei koske lainkaan teitä, joita vain asianomaisen kiinteistön omistajalla tai haltijalla on oikeus hyödyntää. Sopimustiehen on muillakin henkilöillä kuin maanomistajalla käyttöoikeus. Em. oikeus perustuu osapuolten väliseen sopimukseen. Toimitustiehen on muillakin kuin maanomistajalla pysyvä käyttöoikeus (tieoikeus). Oikeus on syntynyt viranomaisten tekemässä toimituksessa esimerkiksi yksityistietoimituksessa ja se on merkitty kiinteistörekisteriin.

Tiekunta perustetaan tietoitumalla, jossa tien osakkaille vahvistetaan tieoikeus ja heille ositetaan tien rakentamisen ja ylläpidon kustannukset. Käytännössä yksityistietkin ovat yleisiä teitä, sillä kunnan tai valtion maksama avustus edellyttää tiekunnan pitävän tien liikennöitävässä kunnossa ja avoinna myös muille kuin tien osakkaille. Tiekuunnat saivat vuoteen 1994 asti valtionavustusta myös vuotuisiin kunnossapitomenoihin, mutta 1990-luvun alun laman jälkeiset säästötoimet lopettivat tämän vuosivastuksen. Nykyisin yksityistie saa valtionavustusta pääsääntöisesti vain rakennus- ja perusparannusmenoihin. Kunnat sen sijaan tavallisimmin avustavat tiekuntia, mutta avustuksen suuruus vaihtelee kunnittain, sillä se on kunkin kunnan itse päätettävissä. Yksityisteistä on erotettava niin sanotut omat tiet, tavallisimmin esimerkiksi yleiseltä tieltä pihapiiriin johtavat tiet.

TIENPIDON PERIAATTEET KEMPELEESSÄ

Tienpito

Kempeleessä yleisiä teitä ovat Pohjantie, Eteläsuomentie, Ketolanperäntie, Kuokkamaantie, Kempeleentie, Lentokentäntie, Vihiluodontie, Piriläntie, Kokkokankaantie ja Juurussuontie.

Yleisten teiden tienpidosta Kempeleen kunnan alueella vastaa Liikenneviraston alaisena Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (POP-ELY). ELY-keskukset myöntävät liikenteeseen liittyviä lupia ja yksityistieavustuksia. Joukkoliikenteen järjestämisessä ELY-keskuksilla on keskeinen rooli. ELY-keskukset osallistuvat liikennejärjestelmätyöhön yhteistyössä kuntien ja maakuntien kanssa. ELY-keskusten tehtävänä on tuoda esiin valtakunnalliset linjaukset ja sovittaa niitä alueen liikennejärjestelmän tarpeisiin.

Kempeleen kunta toimii tiiviissä yhteistyössä eri viranomaistasoilla Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa ja aktiivisuudellaan pyrkii vaikuttamaan kunnan alueella olevienleisten teiden tienpitoon kunnan intressien mukaisesti.

Kadunpito

Suunnittelu

Liikennejärjestelmäsuunnitelma

Liikennejärjestelmäsuunnittelu on pitkän aikavälin strategista suunnittelua. Siinä käsitellään liikenteen ja maankäytön vuorovaikutusta ja suunnitellun maankäytön synnyttämää liikennetarvetta, eri kulkumuotoja ja niiden työnjakoa, liikenneverkkoja ja niiden investointihankkeita sekä liikennejärjestelmän vaikutuksia ja rahoitustarvetta. Liikennejärjestelmäsuunnittelua tehdään yhteistyössä kunnan, ympäristökuntien, ELY-keskuksen, Liikenneviraston, maakuntaliiton sekä muiden toimijoiden kesken.

Oulun seudun kunnat, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Liikennevirasto ovat käynnistäneet Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisen vuonna 2013. Suunnittelun tavoitteena on laatia liikenteen ja maankäytön yhteen sovittava suunnitelma siten, että voidaan liikennejärjestelmän keinoin parantaa Oulun seudun kilpailukykyä osana kansallista ja kansainvälistä toimintaympäristöä.

- Liikennejärjestelmää kehitetään ja parannetaan kokonaisuutena yhdessä maankäytön suunnittelun kanssa.
- Kehittäminen pohjautuu asukkaiden ja elinkeinoelämän tarpeisiin, ottaa huomioon yhteiskunnalliset reunaehdot ja vaatimukset ja kannustaa uusien ratkaisujen etsimiseen ja pilotointiin.
- Kuntalaisten arjen matkat ovat sujuvia ja turvallisia.
- Liikennejärjestelmällä parannetaan Oulun seudun kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla ja TEN-T verkkojen toimivuutta.
- Liikennejärjestelmä mahdollistaa julkisten ja yksityisten palveluiden sekä työpaikkojen helpon saavuttamisen.
- Maankäyttö osoitetaan ensisijaisesti tukeutumaan olevaan liikennejärjestelmään, jota täydennetään tarpeen mukaan.
- Joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn suhteellinen osuus kaikista liikkumismuodoista kasvaa.

Katusuunnitelma

Katu rakennetaan kunnan hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Katu on suunniteltava ja rakennettava siten, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset. Kunnan vision mukaisesti turvallinen ja aktivoiva ympäristö otetaan huomioon katusuunnittelussa.

Katujen suunnittelun sisällöstä säädetään Maankäyttö- ja rakennuslaissa ja asetuksessa. Suunnittelun aikana pyritään olemaan vuorovaikutuksessa tulevien käyttäjien, kuntalaisten, kanssa. Katujen suunnittelun sisällöstä säädetään Maankäyttö- ja rakennuslaissa ja asetuksessa.

Katusuunnitelmaehdotus pidetään julkisesti nähtävillä vähintään 14 vuorokauden ajan (MRA 43 §), jonka aikana on tehtävä katusuunnitelmaa koskevat muistutukset. Katusuunnitelman nähtäville asettamisesta kuulutetaan kunnan paikallislehdessä, kunnan ilmoitustaululla ja kunnan Internet-sivuilla. Suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille lähetetään lisäksi kirjallinen tiedote katusuunnitelmien nähtäville asettamisesta.

Kempele-sopimuksen tavoitteena on kehittää osallistumis- ja vaikuttamismuotoja sekä kuulla aktiivisesti kuntalaisia. Tämä toteutetaan lisäämällä yhteydenpitoa kuntalaisiin katusuunnittelun yhteydessä pitämällä yleisötilaisuuksia sekä olemalla yhteydessä kadun varren asukkaisiin erityisesti perusparannussuunnitelmien laatimisen aikana mahdollisuuksien mukaan.

Rakentaminen

Katujen rakentaminen

Uusien asuinalueiden kadut rakennetaan talousarvion puitteissa maankäytön tarpeiden mukaisesti. Tontin rakentajille pyritään järjestämään kulkukelpoinen väylä ennen kuin tontilla aletaan rakentaa. Tontinmyynti ja katujen rakentaminen sovitetaan kokonaisuudeksi talousarvion laatimisvaiheessa.

Kempeleen kunnassa kadut rakennetaan asemakaavan sekä vahvistetun katu- ja rakennussuunnitelman mukaisesti infra-alan yleisiä laatuvaatimuksia sekä hyvää rakennustapaa noudattaen.

Maarakennusinvestoinnit pyritään toteuttamaan kustannustehokkaimmaksi todetulla tavalla omajohtoisesti. Kunnan omajohtoinen maarakennusorganisaatio kykenee myös joustavasti tukemaan muuta kunnossapitoa kiireellisesti toteutettavissa tehtävissä.

Katujen päällystäminen

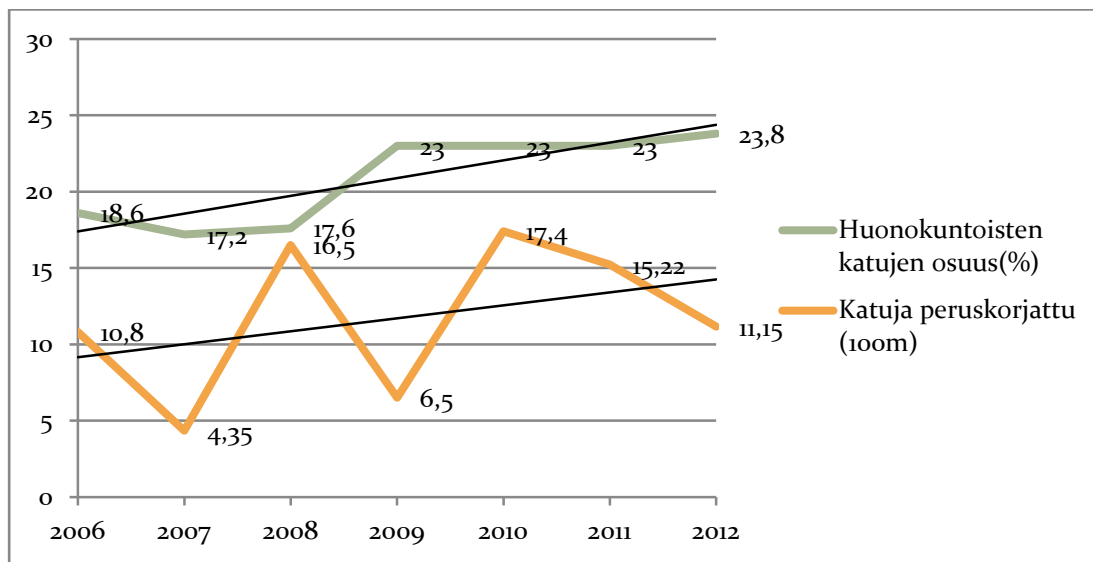
Kaikki kadut kestopäällystetään. Uusien tonttikatujen päällystäminen toteutetaan, kun kadun tonteista on rakennettu valmiiksi 80 % tai määrärahojen puitteissa silloin, kun kadun liikennemäärät sitä edellyttävät. Vanhojen katujen päällystäminen edellyttää, että kadun rakenne on kunnossa. Perusparannettavat kadut pyritään päällystämään seuraavan vuoden aikana perusparannustöiden valmistumisen jälkeen.

Katujen peruskorjaus

Kunnan tavoitteena on saada huonokuntoisten katujen määrä vähenemään. Talousarvioon varataan varoja vanhojen peruskorjauksen tarpeessa olevien katujen kunnostamiseen.

Nykyisin katuja on peruskorjattu aikavälillä 2006 – 2012 keskimäärin 1200 metriä/vuosi. Tavoitteena on ollut että 30 % katujen rakentamisen määrärahoista käytetään vanhojen katujen peruskorjaukseen.

Katuverkon kuntoa seurataan vuosittain tehtävällä kunnossapitokartoituksella jossa koko katuverkon kunto kartoitetaan ja kuntotiedot päivitetään ylläpidettävään katurekisteriin. Katurekisteristä nähdään huonokuntoisimpien katujen määrä ja lasketaan huonokuntoisten peruskorjausta pikaisesti tarvitsevien katujen prosentuaalinen osuus koko kunnan katuverkosta. Jatkossa myös kevyen liikenteen väylät otetaan mukaan kunnossapitokartoitukseen.

Huonokuntoisten katujen määrän kehittyminen ja vuosittain peruskorjattujen katujen määrä.

Yllä olevasta taulukosta voidaan nähdä, että huonokuntoisten katujen määrä kunnassa on lisääntynyt eikä nykyinen määrä perusparannettavia katuja ole riittävä, mikäli katuverkko halutaan pitää tulevaisuudessa hyvässä kunnossa.

Kunnossapito

Kadun kunnossapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen, kuten moottoriajoneuvoliikenteen, jalankulun ja polkupyöräilyn, tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kadun kunnossapito käsittää:

- lumen ja jään poistamisen
- kadun pinnan pitämisen tasaisena
- liukkauden torjumisen
- liukkauden torjumiseen käytetyn kiviaineksen poistamisen
- katuojien, sadevesikourujen ja -kaivojen avoinna pitämisen
- rikkoutuneen päällysteen korjaamisen tai uudelleen päällystämisen
- katualueella olevien istutusten kunnossapidon
- kadun kalusteiden, korokkeiden, suojakaiteiden, liikennemerkkien ja muiden vastaavien laitteiden kunnossapidon
- sorapäällysteisen kadun tasaisena pitämisen
- sorapäällysteisen kadun ajoradan polyn sitomisen

Kadun kunnossapidon vastuujako kunnan ja kiinteistöjen kesken katualueilla on esitetty liitteessä 4.

Talvikunnossapito

Talviaikainen kunnossapito aurauksessa hoidetaan kilpailutettujen urakoitsijoiden toimesta. Katujen kunnossapitoluokitus määrää katujen ylläpidon kiireellisyysjärjestyksen. Aurauksessa noudatettava kiireellisyysjärjestys on seuraava:

- **Kunnossapitoluokka I**
 - kevyen liikenteen pääreitit
 - kokoojakadut
- **Kunnossapitoluokka II**
 - muut kevyen liikenteen väylät
 - asuntokadut
 - kunnan avustamat yksityistiet
- **Kunnossapitoluokka III**
 - maksua vastaan aurattavat yksityistiet

Aurauksen jälkeinen lumen poisto tonttiliittymästä kuuluu kiinteistön omistajalle. Tiehöyläyksen seurauksena muodostunut polanne poistetaan liittymistä kunnan toimesta. Lumen kertymistä tonttiliittymiin pyritään vähentämään työmenetelmiä kehittämällä.

Puhtaanapito

Kadun puhtaanapito käsittää ne toimenpiteet, joiden tarkoituksena on pitää katu siistinä ja terveydellisesti tyydyttävänä, kuten kadulle kerääntyneen lian, lehtien, roskien ja irtonaisten esineiden sekä rikkaruohon poistamisen ajoradalta ja jalkakäytävältä.

Tontinomistajan velvollisuutena on pitää katu puhtaana tontin rajasta kadun keskiviivaan saakka, kuitenkin enintään 15 metrin leveydeltä. Tonttiin rajautuvan viherkaistan puhtaanapito kuuluu tontin omistajalle enintään 3 metrin leveydeltä. Muilta osin kadun puhtaanapito kuuluu kunnalle. Kunnan velvollisuutena on pitää puhtaina myös kadulla olevat istutukset, kadun kalusteet, korokkeet, suojakaiteet, liikennemerkit ja muut vastaavat laitteet. (Liite 4).

Liikenneviheralueet

Liikenneviheralueiden kunnossa- ja puhtaanapito hoidetaan pääsääntöisesti omajohtoisesti kausityöntekijöiden voimin. Liikenneviheralueiden hoitoon kuuluu:

- nurmikon leikkuu ja niittotyö
- katupuiden ja istutusten hoito
- näkemäalueiden raivaus

Turvallisuuden parantamiseksi liikenneväylien näkemäesteraivauksia toteutetaan joka vuosi liikennealueilla.

Uusien katujen varsien vihertyöt tehdään samana vuonna päällystystöiden kanssa.

Valaistus

Katujen valaistuksen lähtökohtana on turvallisuus. Kempeleessä valaistaan kokoojakatuja ja kevyen liikenteen väyliä, kokoojaväylän kaltaisia asuntokatuja sekä kevyen liikenteen pääreiteiksi suunniteltuja katuja.

Valojen yöaikaisessa käytössä toimitaan kulloinkin voimassa olevan kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti. Voimassaolevan päätöksen mukaisesti katuvalot katkaistaan 23.00 - 05.00 ajaksi (KVALT 30.9.2013 § 83).

Katuvalojen käyttö aloitetaan elokuussa koulujen alkaessa ja lopetetaan toukokuun puolessa välissä.

Vanhat Kempeleessäkin käytössä olevat elohopealamput poistuvat markkinoilta 2015 Euroopan unionin valaistuksen energiatehokkuuden parantamiseksi säädetyin direktiivin mukaisesti. Vanhat elohopealamput tulee korvata energiatehokkaammilla valaisimilla lähitulevaisuudessa. Vanhojen valaisimien korvaaminen uusilla koko kunnassa tulee maksamaan noin 1,2 milj. euroa. Vanhat elohopeavalaisimet vaihdetaan uusiin aina katujen perusparannusten yhteydessä sekä valaistuksen kunnossapidon yhteydessä tapauskohtaisesti. Tätä varten valaisimien vaihtotyöhön on osoitettava vuosittain määrärahaa.

Yksityistienpito

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan haja-alueelle rakentamisessa pääperiaate on, että rakentamisesta ei saa aiheutua kunnalle erityisiä kustannuksia. Toisaalta yksityistielaki antaa kunnille kuitenkin mahdollisuuden avustaa yksityisten teiden tienpitoa.

Yksityistielain mukaisesti yksityistiellä on paikkakunnan liikenteessä huomattava merkitys, jos:

- 1) tietä käytetään yleisesti läpikulkuliikenteeseen; tai
- 2) tien varrella on palvelulaitoksia tai muita merkittävästi liikennettä aiheuttavia toimintoja.

Pysyvän asutuksen pääsytienä pidetään sen pääasiallista kulkuyhteyttä paikalliseen hallinto- tai palvelukeskukseen.

Kunta jatkaa yksityisteiden kunnossapitoa nykyisten kunnossapitosopimusten mukaisesti niiden yksityisten teiden osalta, joilla on yksityistieasetuksen mukaisesti paikkakunnan liikenteessä huomattava merkitys (yhteispituus 28km). Näitä yksityisteitä Kempeleessä ovat:

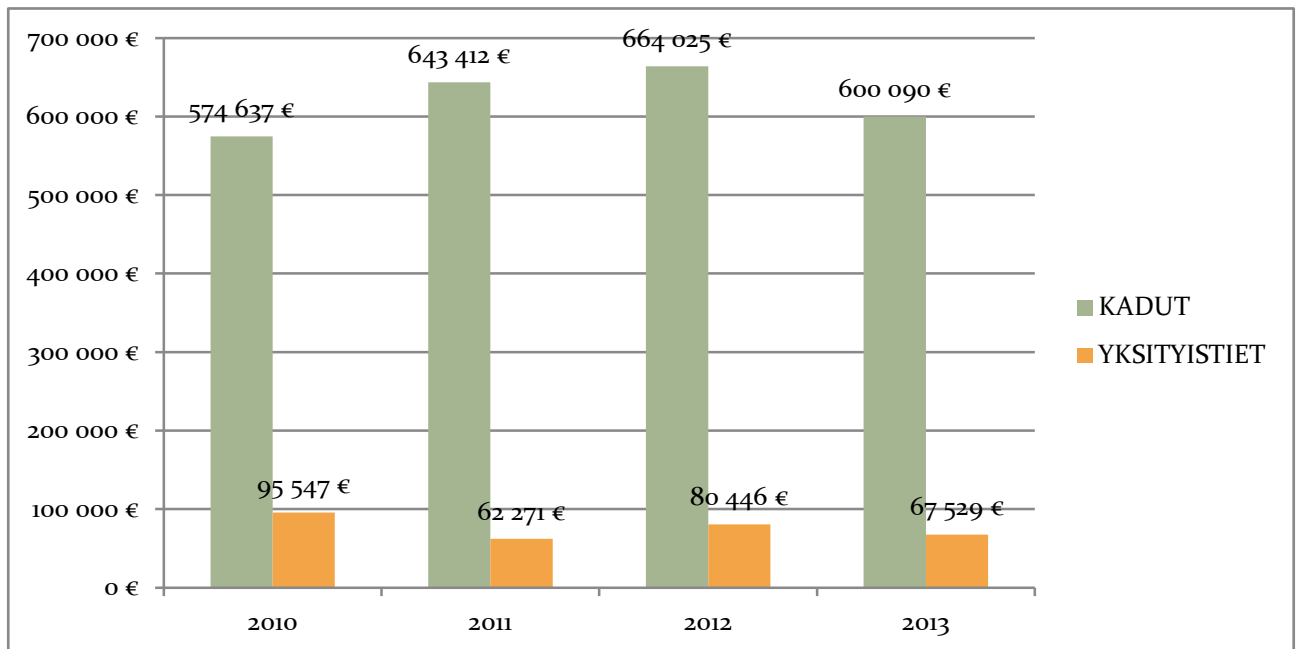
- Tahkoseläntie
- Liimatantie
- Mourungintie
- Ylipääntie
- Tuohinontie
- Rajakorventie
- Isoaukiontie
- Välikorventie
- Luonungintie
- Teppolantie
- Risulinnantien
- Mouringintien jatke uimarannalle kesäaikaisin

Kunta ottaa aurattavakseen yksityisiä asuintaloihin meneviä teitä, joiden osakkailta kunta perii kunnanhallituksen määräämän aurausmaksun. Aurausmaksun tavoitteena on kattaa työstä aiheutuneet kustannukset kokonaisuudessaan. Aurauspalveluiden myynti on maksullista palvelua yksityisille asukkaille. Aurausmaksuun ei sisälly liukkauden torjunta.

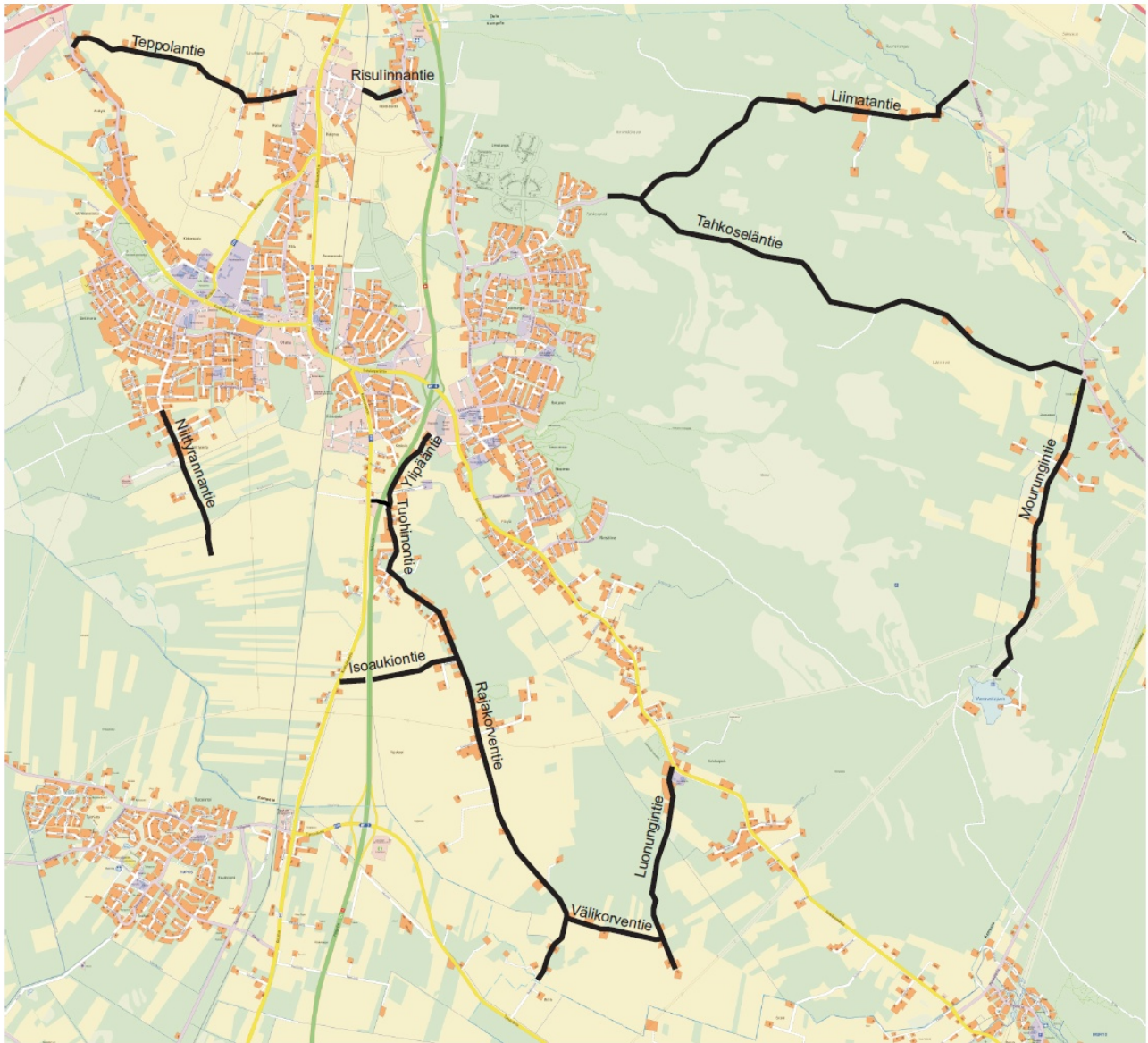
Kempeleen kunta pyrkii aktivoimaan yksityisteiden varren asukkaita perustamaan tiekuntia sekä kannustamaan ja neuvomaan olevia yksityistiekuntia toimimaan tienpitäjän roolissa ja ottamaan heille kuuluva vastuu tienpidossa.

LIITTEET

LIITE 1, Katujen kunnossapidon kustannukset vuosina 2010 - 2013

LIITE 2, Kunnan kunnossapitämät yksityistiet

LIITE 3, Kunnossapidon vastuujaako

KIINTEISTÖ A - lian, lehtien, roskien, rikkaruohojen ja irtonaisten esineiden poisto - kasvillisuuden siistiminen	Kiint. A max. 3m	Kiinteistö A	Kunta	Kiint. A	Kiinteistö B	Kiint. B	KIINTEISTÖ B - lian, lehtien, roskien, rikkaruohojen ja irtonaisten esineiden poisto - kasvillisuuden siistiminen
TALVIKUNNOSSA-PITO - lumen ja jään poisto - liukkauden torjunta - hiekoitushiekan poisto - jalkakäytävälle ja sen viereen aurattujen lumivallien pois-kuljetus - katuojien ja sade-vesikourun pitäminen lumettomana ja jäättömänä	ei talvi-kunnos-sapitoa	Kunta	Kunta	Kunta	Kiint. B	Kiint. B	TALVIKUNNOSSA-PITO - lumen ja jään poisto - liukkauden torjunta - hiekoitushiekan poisto - jalkakäytävälle ja sen viereen aurattujen lumivallien pois-kuljetus - katuojien ja sade-vesikourun pitäminen lumettomana ja jäättömänä
MUU KUNNOSSA-PITO - päällysteen korjaus - kadun kalusteiden hoito - liikennemerkkien ja opasteiden hoito	Kunta						MUU KUNNOSSA-PITO - päällysteen korjaus - kadun kalusteiden hoito - liikennemerkkien ja opasteiden hoito